

ловѣкъ, да се учи или въ голѣмо-то училище на свѣтъ-тъ, дѣто всички-тъ человекѣци, помежду които онъ живѣе, му сѣ учители, или въ по малки-тъ общи или частни училища, въ които само нѣкои, относително по просвѣщенни лица, се избиратъ за учители и развиватъ умственны-тъ способности на дѣца-та. —

4) Спорядъ това, колкото по просвѣщенъ е единъ народъ помежду когото нѣкой живѣе, или колкото по просвѣщенни сѣ учители-тъ въ общи-тъ и частни училища, толкова по скоро, по лесно и по добръ се развиватъ и узнаватъ добръ закони-тъ на мисля-нье-то. —

5) Най лесно и най скоро се развиватъ и узнаватъ закони-тъ на мислянье-то *чрезъ изучение-шо на Логика-ша*, и сетѣ приложно на Математика-та. По тѣзи причинѣ Логика-та и Математика-та сѣ неизбѣжни науки за всеѣкиго.

6) Ако нѣкой человекѣкъ е ималъ злополучіе-то да се роди и да живѣе помежду единъ дивъ народъ, то и онъ си остава дивъ, макаръ и да се ражда съ същитѣ дарбы, както и други-тъ человекѣци. Отъ това слѣдова че: спорядъ степенъ-тъ на просвѣщеніе-то едного народа, развиватъ се и усовершенствоватъ се по-скоро, или по полека; по лесно или по мачно; или пакъ совсѣмъ не се развиватъ закони-тъ на мисленье-то, които сѣ най голѣма-та Божественна дарба отъ всички-тъ умственны способности...

7) Ако тѣ закони, слѣдователно и други-тъ умственни способности, сѣ развити и усовершенствовани у единъ народъ, или у едного человекѣка, то мы казвамы, че онъ е *просвѣщенъ* и *образованъ* (poli. gebildet). — А ако тѣ сѣ малко, или пакъ совсѣмъ не развити у нѣкого, то мы казвамы че онъ е *полвинъ-образованъ*, *полвинъ-просвѣщенъ*, *полвинъ-дивъ*; или пакъ казвамы, че онъ е *дивъ*.